

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών για τα νομοσχέδια «Ο περί της Ίδρυσης και Λειτουργίας της Σχολής Δικαστών Νόμος του 2019» και «Ο περί Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) (Αρ. 5) Νόμος του 2019»

Παρόντες:

Γεώργιος Γεωργίου, πρόεδρος	Ανδρέας Πασιουρτίδης
Δημήτρης Δημητρίου	Χριστιάνα Ερωτοκρίτου
Κώστας Κωνσταντίνου	Πανίκος Λεωνίδου
Άριστος Δαμιανού	Κωστής Ευσταθίου
Ευανθία Σάββα	

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών εξέτασε τα πιο πάνω νομοσχέδια σε τρεις συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 16 Οκτωβρίου και 27 Νοεμβρίου 2019, καθώς και στις 17 Ιουλίου 2020. Στο πλαίσιο της συζήτησης κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους ενώπιον της επιτροπής ο τέως Υπουργός Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, ο τέως Πρόεδρος του Ανωτάτου Δικαστηρίου, ο τέως Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, η Αρχιπρωτοκολλητής, ο Συντονιστής Δικαστικής Επιμόρφωσης και Μεταρρύθμισης των Δικαστηρίων, καθώς και ο πρόεδρος του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου. Σημειώνεται ότι τα υπό αναφορά νομοσχέδια αποτελούν μέρος ευρύτερων νομοθετικών ρυθμίσεων με τις οποίες επιδιώκεται η μεταρρύθμιση και ο εκσυγχρονισμός των δομών και της λειτουργίας των δικαστηρίων.

Σκοπός του πρώτου νομοσχεδίου είναι η δημιουργία Σχολής Δικαστών, η οποία θα υπάγεται στο Ανώτατο Δικαστήριο και θα είναι αρμόδια για την επαγγελματική κατάρτιση και την επιμόρφωση των μελών του δικαστικού σώματος.

Σκοπός του δεύτερου νομοσχεδίου είναι η τροποποίηση του περί Δικαστηρίων Νόμου, ώστε να περιληφθεί σε αυτόν πρόνοια που να καθιστά υποχρεωτική την παρακολούθηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων από τους δικαστές.

Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση που συνοδεύει το πρώτο νομοσχέδιο, η δημιουργία Σχολής Δικαστών θεωρείται ουσιώδους σημασίας για τη διασφάλιση της ποιότητας της δικαιοσύνης, θέση που καταγράφεται τόσο στην έκθεση του Ανωτάτου Δικαστηρίου του Ιουνίου του 2016 αναφορικά με τις λειτουργικές ανάγκες των δικαστηρίων όσο και στις εισηγήσεις των Ιρλανδών εμπειρογνομόνων αναφορικά με τη μεταρρύθμιση των δικαστηρίων.

Ειδικότερα, το πρώτο υπό αναφορά νομοσχέδιο προνοεί μεταξύ άλλων για τα ακόλουθα:

1. Την ίδρυση Σχολής Δικαστών, που θα υπάγεται στο Ανώτατο Δικαστήριο και θα είναι αρμόδια για την επιμόρφωση των δικαστών με κύριους σκοπούς:
 - την επικαιροποίηση των προγραμμάτων εκπαίδευσης, ώστε να ανταποκρίνονται στις εκάστοτε ανάγκες που δημιουργούνται και να συμβάλλουν στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων των δικαστών στους τομείς της πληροφορικής και της διαχείρισης υποθέσεων,
 - την προώθηση της αρχής της δικαστικής ανεξαρτησίας, της δικαστικής ηθικής και της δεοντολογίας,
 - τον καθορισμό στρατηγικών για τη δικαστική εκπαίδευση, καθώς και την αξιολόγηση των εκάστοτε παρεχόμενων εκπαιδευτικών προγραμμάτων,
 - τη διεξαγωγή ερευνών, τη διοργάνωση συνεδρίων και άλλων εκδηλώσεων, τη συνεργασία με πανεπιστήμια, καθώς και τη συμμετοχή σε ευρωπαϊκούς και διεθνείς οργανισμούς που προωθούν αντίστοιχους σκοπούς.
2. Την ίδρυση συμβουλίου αρμόδιου για την επίβλεψη της λειτουργίας της Σχολής Δικαστών, του οποίου ο πρόεδρος θα είναι ο εκάστοτε Πρόεδρος του Ανωτάτου Δικαστηρίου ή άλλο πρόσωπο που ο Πρόεδρος του Ανωτάτου Δικαστηρίου θα υποδεικνύει και τα μέλη θα ορίζονται από τον πρόεδρο του συμβουλίου,

εξαιρουμένου του προέδρου της Ένωσης Δικαστών, ο οποίος θα ορίζεται ως εκ της θέσεώς του (*ex officio*), θα έχουν πενταετή θητεία και δε θα λαμβάνουν οποιαδήποτε αντιμισθία.

3. Τον διορισμό διευθυντή της Σχολής Δικαστών από τον Πρόεδρο του Ανωτάτου Δικαστηρίου ύστερα από συνεννόηση με τα μέλη του Ανωτάτου Δικαστηρίου, ο οποίος κατά τον χρόνο που θα προηγηθεί του διορισμού του πρέπει είτε να υπηρετεί στο δικαστικό σώμα είτε να έχει πρόσφατα αφυπηρετήσει από αυτό. Ο διευθυντής θα είναι υπεύθυνος μεταξύ άλλων για την εκπόνηση του ετήσιου εκπαιδευτικού και επιμορφωτικού προγράμματος της σχολής, αλλά και του τριετούς εκπαιδευτικού προγράμματος, το οποίο θα υποβάλλει στο συμβούλιο για έγκριση. Η θητεία του διευθυντή θα είναι τριετής με δυνατότητα ανανέωσης για χρονική περίοδο που ο Πρόεδρος του Ανωτάτου Δικαστηρίου θα κρίνει κατάλληλη.
4. Τη δυνατότητα παρακολούθησης προγραμμάτων της σχολής, πέραν των δικαστών και μόνο ύστερα από έγκριση του συμβουλίου, από δικηγόρους, πρωτοκολλητές και νομικούς λειτουργούς των δικαστηρίων ή της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας.
5. Τη στελέχωση της σχολής με προσωπικό, τα καθήκοντα του οποίου θα ρυθμίζονται με κανονισμούς που θα εκδίδει το συμβούλιο, ύστερα από εισήγηση του διευθυντή.
6. Τον προϋπολογισμό της σχολής, που θα αποτελεί μέρος του προϋπολογισμού της Δικαστικής Υπηρεσίας.

Στο πλαίσιο της συζήτησης επί της αρχής των νομοσχεδίων ο τέως Υπουργός Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως ανέφερε ότι μέχρι το 2017 η Κύπρος ήταν η μόνη χώρα στην Ευρωπαϊκή Ένωση η οποία δε διέθετε σχολή επιμόρφωσης δικαστών και ότι μόλις το 2017, με την υπογραφή σχετικής συμφωνίας μεταξύ της Δικαστικής Υπηρεσίας και του Συντονιστή Δικαστικής Επιμόρφωσης και Μεταρρύθμισης των Δικαστηρίων, τέως δικαστή του Ανωτάτου Δικαστηρίου κ. Γιώργου Ερωτοκρίτου, άρχισε να λειτουργεί στο

Ανώτατο Δικαστήριο το Τμήμα Μεταρρύθμισης και Επιμόρφωσης, το οποίο ωστόσο δεν έχει ακόμη θεσμοθετηθεί νομοθετικά. Όπως ο ίδιος αξιωματούχος ανέφερε, επειδή το δίκαιο εξελίσσεται διαρκώς, λόγω και της εξέλιξης της τεχνολογίας, κρίνεται απαραίτητη η ίδρυση σχολής για την επιμόρφωση των δικαστών σε νέους τομείς δικαίου και σε εξειδικευμένα θέματα. Περαιτέρω, ο ίδιος τόνισε ότι με τις πρόνοιες των δύο νομοσχεδίων διασφαλίζεται πλήρως η ανεξαρτησία της δικαστικής εξουσίας, καθότι η σχολή βάσει των προτεινόμενων ρυθμίσεων τελεί υπό την εποπτεία του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Τέλος, ο υπουργός απηύθυνε έκκληση στην επιτροπή για άμεση προώθηση των δύο νομοσχεδίων, καθότι οι πρόνοιές τους δεν επηρεάζονται από την ψήφιση των υπολοίπων νομοσχεδίων για τη δικαστική μεταρρύθμιση.

Ο τέως Πρόεδρος του Ανωτάτου Δικαστηρίου δήλωσε ότι το Ανώτατο Δικαστήριο συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των νομοσχεδίων. Επισημάνε ότι αυτά ετοιμάστηκαν σε συνεργασία με το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και τον Παγκύπριο Δικηγορικό Σύλλογο και έτυχαν νομοτεχνικής επεξεργασίας από τη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας. Αναφορικά με τη Σχολή Δικαστών, την ίδρυση της οποίας προνοεί το πρώτο νομοσχέδιο, ο ίδιος διευκρίνισε ότι αυτή αποτελεί σχολή επιμόρφωσης των υφιστάμενων και νεοδιοριζόμενων δικαστών και όχι σχολή δικαστών του τύπου του ηπειρωτικού δικαίου, από τις οποίες αποφοιτούν δικαστές. Ο ίδιος αξιωματούχος ενημέρωσε την επιτροπή ότι το 2017, μετά την εκπόνηση της τρίτης έκθεσης του Ανωτάτου Δικαστηρίου για τα προβλήματα που αντιμετωπίζει το σύστημα απονομής της δικαιοσύνης, γνωστής ως «Έκθεση Ερωτοκρίτου», το Ανώτατο Δικαστήριο προχώρησε σε δημιουργία του Τμήματος Μεταρρύθμισης και Επιμόρφωσης του Ανωτάτου Δικαστηρίου με μίσθωση υπηρεσιών του πρώην δικαστή του Ανωτάτου Δικαστηρίου κ. Ερωτοκρίτου, με σκοπό αφενός τη μεταρρύθμιση των δικαστηρίων, της δομής και λειτουργίας τους και αφετέρου την καλύτερη επιμόρφωση των δικαστών, με την

προοπτική ίδρυσης Σχολής Δικαστών. Μετά τη δημιουργία του τμήματος, όπως ο ίδιος ανέφερε, το Ανώτατο Δικαστήριο υπέβαλε αιτήσεις στα αρμόδια σώματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και εξασφάλισε τα αναγκαία κονδύλια για τον διορισμό Ευρωπαίων εμπειρογνώμων για τη μελέτη του κυπριακού δικαστικού συστήματος και τη σύνταξη σχετικής έκθεσης, που υποβλήθηκε στο Ανώτατο Δικαστήριο το 2018, στη βάση της οποίας ετοιμάστηκαν νομοσχέδια για τη δικαστική μεταρρύθμιση, ανάμεσα στα οποία διαλαμβάνονται τα δύο υπό συζήτηση νομοσχέδια, το πρώτο για την ίδρυση Σχολής Δικαστών και το δεύτερο για την υποχρεωτική παρακολούθηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων από δικαστές.

Ο Συντονιστής Δικαστικής Επιμόρφωσης και Μεταρρύθμισης Δικαστηρίων ενημέρωσε την επιτροπή ότι οι πρόνοιες του νομοσχεδίου και ο σχεδιασμός της λειτουργίας της σχολής βασίστηκαν στον τρόπο λειτουργίας του Judicial College της Αγγλίας. Όπως ειδικότερα αναφέρεται στην εισηγητική έκθεση που συνοδεύει τα δύο νομοσχέδια, το νομοσχέδιο για την ίδρυση Σχολής Δικαστών βασίστηκε στην τελική έκθεση του εμπειρογνώμονα καθηγητή κ. Jeremy Cooper «Creating the Cyprus School of Judicial Training», καθώς και στις βασικές ευρωπαϊκές αρχές για την εκπαίδευση των δικαστών και γενικά των νομικών επαγγελματιών.

Στο στάδιο της κατ' άρθρον συζήτησης του πρώτου νομοσχεδίου η επιτροπή επέφερε ορισμένες βελτιώσεις στο κείμενό του, με τη σύμφωνη γνώμη των εκπροσώπων του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας και του Συντονιστή Δικαστικής Επιμόρφωσης και Μεταρρύθμισης Δικαστηρίων. Επιπλέον, στη βάση σχετικής παρατήρησης μελών της επιτροπής, το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως υπέβαλε, με επιστολή του ημερομηνίας 29 Νοεμβρίου 2019, αναθεωρημένη πρόνοια του νομοσχεδίου για το προσωπικό που θα

στελεχώνει τη Σχολή Δικαστών, έτσι ώστε να παρέχεται η απαραίτητη ευελιξία στη στελέχωση της σχολής.

Σημειώνεται τέλος ότι τόσο ο Συντονιστής Δικαστικής Επιμόρφωσης και Μεταρρύθμισης Δικαστηρίων όσο και ο εκπρόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας επισήμαναν ότι τα δύο υπό εξέταση νομοσχέδια δύναται να προωθηθούν στην ολομέλεια του σώματος προς ψήφιση ανεξάρτητα από τα υπόλοιπα νομοσχέδια για τη δικαστική μεταρρύθμιση. Ωστόσο, η επιτροπή έκρινε σκόπιμο τα υπό συζήτηση νομοσχέδια να προωθηθούν στην ολομέλεια του σώματος ταυτόχρονα με τα υπόλοιπα νομοσχέδια για τη δικαστική μεταρρύθμιση.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση των νομοσχεδίων σε νόμους όπως αυτά έχουν τελικά διαμορφωθεί και αφού τροποποιηθεί ο τίτλος τους, ώστε να αναφέρονται ως «Ο περί της Ίδρυσης και Λειτουργίας Σχολής Δικαστών Νόμος του 2020» και «Ο περί Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2020».

29 Ιουλίου 2020

Αρ. Φακ.: 23.01.060.160-2019, 23.01.060.161-2019

ΕΣΖ/ΜΥ